

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr.

Indúlt: Pénteken, Május' 30-dikán, 1834.

43.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Felső Ház Máj. 15-kén tartatott Ülésében, az Irlandi Egyház javítására készült bill olvastatott fel másod ízben. Erre Gróf Grey jelenté, hogy az Ülés 16-tól fogva Pünkösöd utáni Szerdáig, vagy Tsötörtökig felfüggesztetik. Azután Lord Vynford, a' Vasárnap szorosabb megtartása végett készült billjének másodszori felolvasását javallotta: a' Törvényhozásnak úgymond jussa vagy on oly határozatot tenni, melly által a' dolgozó rendnek a' vasárnapi munka tegtillatás: egyébiránt az ő billjében tsak 3 vagy 4 új határozat van, a' többi mind, elébbi törvényeken alapúl: a' mostani pénzbeli büntetések igen tsekélyek, úgy, hogy az árosok, és portékások örömet le róvják azt, tsak hogy ünnepponon folytathassák foglalatosságaikat: onnan van, hogy a' vasárnap, kivált nagy városokban megszenstelenítettetik, sőt ez annyira megy, hogy a' minap két pap azon panaszkodott, hogy Vasárnap templomba nem mehet, a' nélkül, hogy az utszán részeg embertől fel nem tartóztatnék. Erre a' Szónok billjét részenként adta elő: azt kívánta a' többek között, hogy Isteni szolgálat alatt, az utszán ne járjanak kotsik, és általában semmi portékák se szállitassanak egy helyről a' másakra: ez az utóbbi úgymond, Iső Károlynak egy Statutumá által már elhatározottat, de soha se hajatott végre, mivel vasárnap a' rakodószekerekhez nem volt szabad nyólni, hetfőn pedig a' törvény már elvesztette erejét: a' mi a' kortsmákat, és

pályinkaházakat illeti, ezekre nézve azt óhajtaná, hogy Isteni szolgálat előtt egy órával záratassanak bé, és után, tsak egy órával nyitassanak ismét ki; a' kortsmáros, kinék házában vasárnap valaki megrészezsik, — lakoljon: a' vasárnap reggeli eleség vásárlást is meg kellene tillani, 's ennek megakadályoztatására, a' munka bért nem Szombaton kellene ki fizetni, — ez a' dolgozó rendnek is javára vólna, mivel más napokon sokkal óltsóbban vásárolna, mint vasárnap, mikor megszorúl. Öszvejöveleteket, vagy mulatságokat sem kellene Vasárnap felszegezgetni, hanem tsak szent tzelt tárgyazó hirdetések. Végre: a' petsenyét legfeljebb délutáni 2 óráig kell a' sütőtől elhozni, hogy a' sütőlegények délesi templomba is járhasanak. A' Lord Cantzellarius, és a' Londoni Püspök, oda utasították a' javallót, hogy várokozék, míg az ebben a' tekintetben, az Alsó Ház elibe terjesztett bill, a' Felső Házba vitetik. Mivel pedig Lord Vynford még is a' második felolvasást szorgalmaztatta, szavazásra került a' dolog, a' midőn a' bill 16 szóval 13 ellen tsak ugyan elfogadtatott.

Az Alsó Háznak Máj. 16-kán tartatott Ülésében kérdezte Vynford Úr, vajjon igaz légyen e', hogy Angoly, Frantzia, Spanyol és Portugallia Országok között, oly Egyesség kötöttet, melly szerint Don Carlos Portugalliából kiüzettessék: vajjon a' Tractatus részeiben helyben hagyódott e', vagy pedig a' Lisbonai Kormány kérik a' helybénhagyással, és vajjon ezen

Tractatus következtetésében, Spanyol katonák nyomultak e' Portugalliába? Lord Palmerston igazolta a' Tractatus valóságát, avval a' hozzáadással, hogy 3 Udvartól megerősített legyen, 's mi helyt a' 4-dik is megerősítendő, azt azonnal a' Ház elibe fogja terjeszteni: Spanyol katonák, folytató a' Miniszter, igen is, mentek Portugalliába, de a' Neutralitást mindenben, a' mi a' Tractatus szelvényén kívül vagyon, megtartják, — egyébiránt már igen sok városok nyilatkoztak magokat a' Portugalliai Királyné mellett. Barin: Donna Mariának minden esetre győznie kell, a' midőn Dom Miguel ellen külső segedelemmel hartzol! Lord Palmerston: Dom Miguelnek is csak annyi segedelmé volt a' külföldről. Barin: Én nem tudom, ez utóbbit ki segítette volna? Palmerston: Ez a' tudatlanság előttem olly kellemes, hogy abból nem is akarom a' tisztelt tagot kivenni. Peel Robertnek azon kérdésére, valljon a' tized váltság bill, ezen Ülésben előjön e'? Lord Althorp azt felelte, hogy ő erősen hiszi; — a' mi után az Ülés Pünkösdi utáni Szerdái felfüggesztett.

A' Felső Háznak Máj. 15-én tartott Ülésében Londonderry Marquis kérdezte, minő állapotban vagnak azon — Portugalliát illető iróványok, mellyeknek közlését legközelebb javallotta? Gróf Grey, felelé, hogy hólnap szándékozik azokat előterjeszteni Londonderry: „A' külső dolgokra ügyelő Státus Titoknoknak elég dolga akadt az utóbbi történetek miatt, (nevetés) csak azt lehet sajnálni, hogy a' Talleyrand Hertzeggel kezdett alkudozások nem értek olly jó véget, mint eleinte hitték.

Az Alsó Házban Máj. 26-kán Vyvan Ur, a' Spanyol Portugallia dolgokat előhozván, ekképpen szól:

„Én a' külső dolgokra ügyelő Lord Status Titoknok elibe, szeretnék néhány kérdéseket tenni. Közönségesen azt hírlelik, hogy a' Portugalliai Monarchia elrendelése végett, Angoly, Spanyol es Frantzia Ország között egyesség kötött. Azt is hozzá adják, hogy ez az Egyesség Lisbonában nem hagyódott helyben, azomban egy Spanyol Generál ált menta' határon, a' ki Don Carlost üzőbe veszi. Főzélja az Egyességnek Don Miguel, és Don Carlos elűzése. Az Ülésnek megnyitásától fogva, olly sok történt a' felszigeten, a' millyen kevés szó volt a' felett a' Parlamentben. Én most nem akarok a' dolog velejébe bévágni, hanem csak következő 3 kérdés mellett maradok, mellyekre, reményem a' nemes Lord meg fog felelni. 1 ször Igaz e', hogy Angoly, Spanyol, és Frantzia Ország között, a' Portugalliai ügynek szükség esetében fegyverrel történendő eligazítására, Egyesség kötött? 2 ször Késlettelik e' ezen Egyesség helybenhagyása Lisbonában, és miért? 3 ször. Vett e' a' Kormányhivatalos tudósítást a' felől, hogy a' Spanyol parantsoló Rodil Generál, Portugalliába nyomult? Palmerston: Én természetesen nem ereszkedhetem a' külömbféle hírekbe, mellyeket a' tisztelt Ur az Egyességré nézve hallott: azomban az első kérdésre örömet felelem; hogy a' felsziget ügyének eligazítására, Angoly, Frantzia, Spanyol, és Portugallia Meghatározottjai által Egyesség íratott alá. A' tisztelt tag kétség kívül nem fogja kívánni, hogy az Egyesség szikkelyeit szóról szóra most mindjárt közöljem: mi helyt egyszer meg fog erősítetténi, azonnal a' Táblára teszem, 's akkor hiki kénye szerint rostálgathatja. A' miatt, hogy egyik contraháló fél által, az Egyesség meg nem erősítetténi, nem

lehet aggodalom. Már 3 Hatalmasságnak megerősítése Londonban vagyon, 's a' Portugallus Kormányé csak bizonyos formalítások miatt hofasztatott el. A' Kormány immár hivatalosan tudósított a' felől, hogy ez a' megerősítés nem sokára következni fog, 's én reményelem; az azt meghozó hajónállunk nem sokára ki fog kötni. A' mi Rodil Generált illeti, az igaz; hogy ő utóbbi tudósításoknál fogva, egy Spanyol Osztályal Portugalliai földön volt. Oda a' Portugalliai Kormányának meg egyezésével ment, 's valóban Kormányunknak sem lehetett arra nézve legkisebb kifogása sem (halljuk!), mert munkálódásai oda terjednek, hogy Don Carlost a' Spanyol Portugallus határról elűzze. Osztálya még nem küzdött Donna Maria Katonáival egyetértőleg Don Carlos ellen: de mind e' mellett igaz, hogy Rodil által megtartott legszorossabb Neutralitás ellenére is, némelly erősségek Donna Mária részére nyilatkoztaták magokat. Baring: A' nemes Lord nyilatkozása után haszontalan időtöltés volna, a' tárgyba mélyebben belé ereszkedni, melly külömben is az Egyeség közlésekor nem sokára magától felvilágosodik: azomban meg kell vallanom, hogy a' mit a' nemes Lord, Rodil Generalnak Neutralitása felől előhozott, az nagyon különösnek tetszik előttem. Valóban a' nemes Lordnak más megfogása vagyon a' Neutralitásról, mint Európában akárkinek szokott lenni. Rodil azért nyomult be Portugalliaiba, hogy a' Spanyol Praetendenst, ha ezen nevezetet csak ugyan megérdemli, üzőbő végye, azután a' dolog oda ütött ki, hogy a' lázadás nagyobb erőre kapván, sok városok Donna Mária részére állottak. Ha azt Neutralitásnak hívják, akkor ez valóban új nemű Neutralitás. Elfelejtette e' a' ne-

mes Lord, hogy több idegen Hatalmasságok beavatkoztak a' Portugalliai ügybe? Palmerston: „Midőn en Neutralitásról szóllottam, nem tzeleztam egyes környülállásra. A' mi a' tisztelt tag által említett beavatkozást illeti, valóban más oldalról igen figyelemre méltó beavatkozások történtek! Baring: Nem tudom, mitsoda beavatkozásról szóll a' nemes Lord; hihetőleg, a' felől fel fogja a' Házat világosítani. Palmerston: Valóban a' tisztelt Ur tudatlansága annyira irigyelni való, hogy nem is akarom benne háborgatni. Changos katjaz követte az utóbbi szavakat, a' mi után az Ülés eloszlott.

Leedben jelenleg több ezer kezek munka nélkül vagynak, — a' mesterek, és Fabrika tulajdonosok abbéli határozatjuk következtében, melly szerint senkinek se adjanak munkát, a' ki magát alá nem írja, hogy munkások egyesületéhez nem tartozik. A' legények több ezeren f. h. 12-kén gyűlést tartottak, mellyben a' tzinkosok arra intették társaikat, hogy áthatatosok maradjanak, 's tagadják meg minden esetre a' kívánt aláírást, — de egyébiránt tsendességben maradjanak, hogy ellenek a' Kormánynak semmi panaszsa ne legyen.

P O R T U G A L L I A.

A' Lisbonában lakó Angoly kereskedők, — egy Parker Admirálhoz intézett levélben a' miatti sajnálkozásokat nyilatkoztatják, hogy a' Portugalliaiban fekvő Angoly hajó sereg fő parantsolói hivatalától visszahívatottak legyen, az Admiral.

Angoly lapok Falmouthból Máj. 14-ről írják: Sir John Doyle Dom Pedro Generál Stábjától elmozdított, mivel Bacon Generálnak kihívására meg nem jelent. Dom Miguelnek állapota felette rosszúl van. Lis-

bonában az a' hír szárnyallott, hogy idősbbik húga, kit kíséret mellett Elvasba küldött volt, az öröknek megvesztegetése, vagy néhány Spanyol katonák segítsége által Spanyol Országba szökött által.

Bacon következőleg hívta ki John Doylét párviadalra: „Az Ur fertelmes, nyúlszívű, ravasz gazember, 's ha nékem elégtételt nem szerez, nem mondom, hogy úgy tekintheti magát, mint megkorbátsoltattat, (ezen kifejezéssel élt egy ízben Sir John, Sartorius Admiral kihívásakor) hanem előveszem a' korbátsot, és azt testének legsziklandóbb részéhez fogom szabni.

(Courier.) Lisbona Máj. 3-kán. Bacon General azt kívánta, hogy Sir Doyle való versengése felett hadi törvény tartassék. Ez az utóbbi elmozdított ugyan a' Generalstábtól, de mégis rangját a' seregnél megtartja. Tegnap az a' hír szárnyallott, mintha Terceira Hertzeg Apr. 28-dikán Coimbrát megszállotta volna, más ujságok azonban ezt a' hirt alaptalannak tartják. General Lemos, Santaremben elfogattatott, Dom Miguel ellen kísült hűségtelensége miatt.

(Times). Azt mondják, hogy a' Spanyolok Estremosba vonultak, 's Dona Isabella Mariát, a' ki az ottani Ursulák klastromokba zárkózott, 's a' Spanyol kormány általmáért folyamodott, Badajozba vitték: továbbá, hogy Dona Maria Kormányra Estremosban ki van kiáltva, 's 400 foglyok, kik politikai gondolkodások módjok miatt voltak bészárva, szabadságba helyeztettek.

Oportóból Maj. 4-dikén költ levelek szerint, Torres General az előtt való napon, egy sereg osztályal, onnan (Oportóból) a' Douró felső része felé maserozott mivel a' Miguelistai

Guerillák, néhány terhes hajókat elfogtak.

SPANYOL ORSZÁG.

Bayonne Máj. 13-kán. Zarcode Valle Hadi Miniszter hivatalából elbótsáttatott, mivel társával meg nem egyezett. — Rodil General a' Baszki Proventziákban lévő sereg felett által veendi a' főparantsolatot, 's mostani helyét General Valdez töltendi be. A' mint mondják, Casztiliából mintegy 2000 katonára érkezett Bilbaoba.

Madridból egy levelező így ír: Riera nevezetűs Capitalista, a' ki nem régen Marquisi rangra emeltett, a' költsönnek egy harmadrészt magáravállalta, 's el akarta hitetni a' Spanyol többi Capitalistákkal, hogy ígérététől el nem áll, azonban titkon Wilson és társai Agenseivel alkudozott, 's midőn a' Spanyol Capitalisták összevgyültek, olly tzelből, hogy a' Kormánynak a' feltételeket általadják, Riera mindenkinek bámúltára szavát visszahúzta, hogy, tsak az övé, 's Wilsoné legyen a' nyereség. Ez az alattomoság, és kétszinűség mind a' Kormányt mind a' Publicumot annyira felbőszítette, hogy már most a' költsön alkalmasint akkora marad, midőn a' Cortesek összevgyülnek. A' Spanyol Capitalisták is úgy megbosszankodtak, hogy elhatározzák, inkább áldozatot hozni, sem hogy egy idegen kereskedő háznak a' győzedelmet általengedni, 's nints kétség benne, hogy a' Cortesek is, ha egyébberánt a' feltételek, a' Riaréival megegyeznek, vagy legalább azoktól nem sokat külböznének, bizonyosan belsőldieknek adják az elsőséget. Azt mondják, hogy egy-Aranjuezból 23-dikán költ Brasiliának elesmerését magában foglaló Decretum, a' Spanyol Amerikai Statusok elesmérését is maga

után húzza, a' mennyiben Martinez de la Rosa egy ilyen lépés tevése hajlandónak nyilatkozta magát. Spanyolországban nints több 15 Grandnál, a' kinek minden tehertől szabad — 200,000. Real esztendei jövedelme volna, és így a' Proceres Kamarájokban megkivántató, tulajdonságokkal bírna, a' többi mind fülíg van adósságban 's hitelezőjőktől mind untalan háborgattatik. Az ezen híreket hozó Kurír, magával viszi Spanyolország részéről a' négyszeres Egyességnek megerősítését is, melly Londonban Talleyrand Hertzeg, Lord Palmerston, Sarmiento, és Gróf Florinda Blanca Urak által irattatott alá.

(Times.) Aranjuez Máj. 5-kén. Legközelebbi rendszabásoknál fogva, egy nagy Spanyol sereg megy Baro Sa Portugallus Generálnak segítségére. A' határszelen minden ígáslovak és szekerek, ezen sereg használására rendeltettek. Sarmiento Portugallus Követ, utóbbi tartózkodásakor Aranjuezben, a' Királynénak azon bánás módról egy jegyzéket adott által, mellyet Dom Miguel Isabella Mária ellen bizonyított, a' midőn ötöt 200 Guerilla kíséret mellett Elvasba küldötte, hol élete is veszedelemben foroghat, ha tsak módot nem talál, vagy a' Spanyol határra szökni, vagy pedig egy Brittus hajón Spanyol tisztek óltalmokat megnyerni.

(Indicateur de Bordeaux.) Bayonne Máj. 10-kén. Madridból két Kurír érkezett hozzánk, a' nélkül, hogy útközben, a' Carlisták által legkevésbé is feltartóztattak volna. Bergara tájékán lövöldözést hallottak, a' minthogy Onnaie; és Mondragon körül öszve is tapott a' két ellenséges sereg. A' Királyné katonái a' Carlistákat megverték. Egyébiránt környülállásosan még nem tudhatni a' hartz kimenetelét. A' Guipuzcoai Insurgensek, és Navar-

rai Guerillák, Fuentarabiába nyomultak, 's az ottani lakosoktól adót akartak behajtani, de mivel az igazgatót ott nem találták, tehát ennek Helytartóját, a' ki nem adott kezekre, magokkal elhúrtolták. Tudva van, hogy Quesadának és Zumalacarre gnyak katonái, 2 napig Estella előtt egymással szemközt állottak, hogy azután Quesada állását elhagyta, és Logrenno ellen indult, a' mire Zumalacarre gny hasonlól elindult El Pastor megtámadása végett: azért úgy vélekednek, hogy az említett Kurírok ezen sereg között történt lövöldözést halották. Egy — Madridból 8-kán elindult kereskedői Kurír, Irun alatt Carlístákra akadt, kika' város örseregétől több ízben visszaverettettek.

TOSCANAI NAGY HERTZEGSEG...

A' Toscanai Nagy Hertzezné Ö Magassága Máj. 21-kén egy kis Printznelvel szerentsésen lebetegedett.

A' Toscanai Nagy Hertzeznek legfiatalabbik leánya Maria Maximiliana Hertzeg kisaszszony, életének 8-dik esztendejében, hosszas, és fájdalmas betegsége után kimúlt e' világból.

FRANTZIA ORSZÁG.

Generál Lafayette megholt Párisban Május 20-kán életének 77-dik esztendejében, született 1757-ben.

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STÁTUSOK.

(Times.) Nevyork Apr. 7-kén. Legközelebbi héten Triesztből két Ausztriai fregatt érkezett hozzánk Lengyel szökevényekkel. Helyezetek a' pallerozottaknál szánakozásra talált, 's mindjárt is megnyitott számokra az aláírás, azonkívül az Ausztriai Consultól is mindegyik, kiszállításakor 40 dollart kapott. Sokan közzülök munkát is vállaltak, ki kertészséget, ki lovászságot, 's a' t. mások mesterséget üznek, — a' nevel-

tebbek húszával, harminzával összeállottak, 's Angoly nyelv mestert tartanak, hogy illy módon idővel hivatalokhoz juthassanak. A' fregattáknak tisztjeik többnyire Velentzéből valók, 's csak olaszul beszélnek. A' közlegények mind egyig betűletes, és munkás emberek, azért is bizonyosan leszsz keresetjek, — a' tiszték ellenben, ha bár erkölcsökre nézve semmi ki fogás, még is, mivel kellő ifjúságotól fogva kardot forgatván, a' munkától elszoktak, nem igen biztathatják magokat örvedetes kinézéssel, hanem utóljára is kénytelenek lesznek Frantzia, vagy Angoly Országba vissza költözni, a' minthogy nehányan már eddig is hajóra ültek.

B É T S.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Apr. 18-kán költ Kir. határozásában Báró Révai János Urat belső titkos tanátsosi rangal alsó Magyarországban viselt legfőbb Kamaragrófi hivatalából nyugpénzel elhótsátni, és helyébe Svajtzer Gábor Urat Nagybányai Kir. Fő Inspector, kerületi Bányabíró, és Magyar Kir. Udv. Tanátsost azon hivatalra és alsó Magyarországnban a' Sz. Bányavárosok Kir. Biztosává kegyelmenesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Máj. 27-kén. A' 23 kán és 24-kén tartatott Kerületi Ülésben a' Fő Rendek legújabbí Viszonizeneteik vétettek tanátskozás alá, úgy szinte az azokra való felelet is elkészítetett, és a' Törvényszékek elrendeléséről szóló tziikkelyekhez hozzáadódott: „Az Országosan egybengyült Karoknak és Rendeknek ítéletek bizonyos esetekben.“ Ezen Javallatok tegnap a' 200-dik Országos Ülésben, a' Tek. Rknál és Rknél felolvasattak, helyben hagyódtak, 's egy

kiküldölttség által, a' Nagy Váradi T. Káptalan Követje szónoksága alatt, a' Fő Rendekhez állatüldeket, a' kik azonközben, korábban összeülvén, a' Törvényszékek elrendeléséről állatküldött tziikkelyeket rostálgatás alá vették. Mindenek előtt felolvasatott a' bevezetés, — az első tziikkelynek 1-ső §-sa a' Békebírákról. Erre nézve a' volt a' Fő Rendeknek egyes értelmök: hogy mivel a' 67: 1790 és a' később hozott törvények szerént, csak az észrevett hiányokat lehet új törvény által eltörölni, — tehát a' Tek. Rk és Rk által javallott új békéllés módját, elnem fogadhatják. Egyébberránt, a' nagyobb rész kívánságánál fogva, még hozzá adatott; hogy, megmaradván az Ösök nyomdoka mellett, kelljen e' a' Perkedetekor barátságos Egyességet próbálni, további megbíralásra hagyatni ajánlatott.

Kap os. Május 22-kén. Tekintetes Somogy Vármegye Rendei szeretett Fő Ispányok Mérey Sándor Ur Ó Exoja Elölülése alatt ösi szokásaik egyik fényes innepét ülék. Ez ösi szertartást lelkes beszéddel nyitá meg a' tisztelt Fő Ispány Ur 's abban először is Felséges Uralkodónk eránti szeretetre buzditó szavaival azon szép 's kedves megbizattatása valóstítását adá elő, hogy Ferentz 's Ferdinand Felséges Királyaink, mesteri kéz remekelte képmásolatjai már elkészítettek, a' Ns Megye Házát díszesítendök. Majd azon kinyilatkoztatott meggyözödésénél fogva, hogy a' Tettes Megye Rendei bizonnal olly Férjfit érdemesítendenek bizodalmokra, ki Nemzete 's Királya ditsőségére a' fényes Követségi hívatalt betölteni képes, felszóllítá a' Tettes Megye díszes Rendeit, hogy miután szeretett első Al Ispányok T. Czindery László Ur eddigi első Országgyülesi Követ, Háznepe fontos környüállásai

miatt közjóra szentelt hivataláról leköszönni kéntelenítették, bár második Országgyűlési Követ T. Somsich Miklós Ur példás 's követésre méltó munkásságával e' díszes kört egyedül is ki elégítőleg tölti be, mindazáltal egy a' megüresült Követségi hivatalra, érdemes férjfit választanak kebelekből, ez által ősi Törvényekhez hívek maradandók. Kegyelmes Fő Ispánja lelkes szavait gyakran Eljen kiáltásaival szakasztá felbe a' Felséges Urnak eránti szeretetét 's hódolását Ternben valószínű Somogy; a' közös Bizodalom Tettes Sárközy Albert köztízsteletet nyert fő Jegyzőt hívá meg Követnek; kinek ezen megtiszteltésen elfogódott keble ékes de rebegő szavakkal fejezé ki Megyéjének kegyelmes Fő Ispánja 's T. Rendei előtt háláját, melyet a' T. Rknek Eljen kiáltása követé. A' díszesen végbe ment Követ választás után a' Balaton tava regulázását érdeklő tanátskozáások rakeszték be az innepet.

Eger Máj. 20 kán. Egri Kánonok Kovács Mátyás, ki a' Patriarcha-Érsek által Frimm János távolléle alatt helyébe az Egri Lyceum igazgatójává neveztetett ki, Máj. 14-ki levele szerint egy a' keresztény tudományban jelesen kitünendő 's a' többi tanulmányokban is szorgalmas és az iskolai törvényeket pontosan megtartó tiszta erköltsiségű Egri Lyceumbeli másod évi philosophiát tanulónak évenként járandó 100 ezüst forint díjt élte folytáiglan alapított; kikötvén egyszersmind, hogy az érdemitendő ifjú az alapítótól minden iskolai év kezdetén feladandó religiobeli tárgyról értekezést készítsen, 's azt a' Lyceum terémében bizonyos időre felmondja.

Május 11-kén Eger városa emlékinnepet szentele boldogult fijának az alapítványiról isméretes Kovács Jánosnak, kiről hírlapjaink is olly gya-

kori hálákkal emlékeznek. Hitelesen értesülvén a' város, hogy a' nagyérdemű, kitől még élteben már az Egri szegények intézete 2500 váltó for. 's különösen a' városi kórház szinte kamatozandó magpénzül ugyanannyit nyert vala, azon felül a' halála esetére általa felbontatni rendelt levele szerint 12 000 ezüst for. tőkesümmát olly ditső végre áldozott, hogy annak eszterndei törvényes hasznaiból évenként tizenhat Egri születésű 's különösen philosophia- 's jus tanuló jeles ifjak egyiránt részesüljenek: mihez képest a' városi közönség eleve megegyezvén, hogy ditső földijének képét tanátsháza tere-mében innepélyesen függeszsze fel, e' végett az említett napra jeles számmal öszszegyülekezett, 's főbíró Csépany János a' kitett kép mellett megnyitván a' gyűlést, majdan az üdvezültnek unokaölte Vég Jó'sef szólott, de a' szerény rokonfi nagybátyjának ditséretét 's életrajzát a' város főjegyzőjére hagyá, ki mind azt véghez vivén utána különösen az üdvezültnek érdemeit fontolólag magasztalva Makáry György hites ügyvéd tarta beszédet, 's majd a' kép buzgó hálaömlengések között függesztették fel.

A' Pécsi Káptalan, Apostoli Felséges Királyunktól mult eszt. Decemb. 5 kéről költ Kir. Oklevele szerint, valóságos tagjaira nézve, nyakban nyilván hordozható saját diszrendet nyert. A' diszjel egy gyoltzszögű tsillag, Péter Apostól nevére, ezen kör-írással: „Principi Apostolorum, Reges Apostolici sacrarunt;” 's koronás Felsegeink képei alatt ez írással: „Francisco I. regnante, Ferdinando V. coronato, Regibus.“

Magyar Tudós Társasági
jelentés.

Nemes Moson Vármegyének e' f. e. Martiusa 3 dikán tartott közgyűléséből,

a' Magyar Tudós Társasághoz intézett betses levele szerint következő alapítás és adakozás neveli a' m. t. társaság tőkepenzeit a' tisztelt megye KK. és RR. által a' kebelbeli birtokosokhoz bocsátott hazafiúi felszólításra:

1. Károly, Ö Ts. Kir. Főhertzege sége nemes Moson Vármegyéhez 1834-ben Mart. 5-dikán költ. k. levelében, mellynek hiteles mását a' nemes Vármegye a' m. t. társasággal annak idejében használás végett közlötte, olly elintézésel ajánlott a' magyar nyelv virágoztatására 's terjesztésére 10,000 forintnyi tőkepenzt pengőben önkényesen és minden készséggel, hogy 10 esztendő elforgásáig ezen tőkének 500 pengő forintra menő kamatjából egy rész a' magyar-óvári tulajdon uradalomságában lévő gazdasági intézetben most felállított magyar nyelvtanító' fizetésére, más rész pedig ugyan azon uradalomság' kisebb iskoláiban a' szükséges iskolai könyvecskék' megszerzésére és azon ifjak megjutalmazására fordítsék, kik magokat a' magyar nyelv megtanulásában különös előmenetellel tüntetik ki: tíz esztendő elmúltával pedig az említett tőkepenz az 1825/7beli 11-kén törvényzikkely' értelmében felállított magyar tudós társaságnak szabad rendelkezésére legyen általadandó.

2. Gróf Batthyáni Erneszt özvegye Tarnóczy Antonia, a' Lajtafalusi ura-

dalomság' földes aszszonya adott 12 ftot pengőben.

3. A' nemes Moson Vármegyebeli Nemes, és tisztviselő Urak öszvesen 77 ftot 's 56 krt. pengőben.

'S ezen 2d. és 3d. alatti summát ns Moson Vármegye a' m. t. társaság Elölülőjéhez Gr. Teleki Jó'sef m. kir. udv. Tanácsos, Referendarius és Főispán Urhoz küldötte meg, említett levelével.

Emlékezetbe hozatik, hogy a' társaság által támasztott ezen kérdésre: „Miképen lehetne a' magyar játékszint Buda Pesten megalapítani“ a' feleletek beküldésének ideje most következő Junius hónapnak 8-dika, 's a' melly felelet később jöne, az elfogadva nem leszen. Pesten Május 21-kén 1834.

A' Titoknok által.

ERDÉLY.

Kolozsvár. Az Erdélyi Országgyűlésre Követeknek választották Ns. Felső Fejérvármegye: Maurer Mihály és Kis Ferentz; Ns. Háromszék Bartha Károly Sepszék jegyzője és Horváth Károly; Kolozs mező város: Báró Löwenthal Sámuel és Toppler Antal; Megyeszék: Ehrenfeldi Krauss András székbiro' 's Biedersfeldi Binder Jó'sef Tanácsos Urakat.

A' mai postával küldjük F e j é r Vármegye Mappáját és meg a' Magyar Nyelvről írtt Értekezéshez tartozó Táblák közül két rézmetszés Nyomtatványait az Erdélyországba járó Újságleveleink mellett a' szokott mód szerént petsét alatt. Juniusban a' többi (mindössze öt) Táblákat is meg fogjuk tisztelt Olvasóinknak küldözni, magát az Értekezést pedig a' jövő felesztendőben az Újságlevél mellett füzetenként bekötvé 's petsét alatt.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J o ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro 755.)